

УДК 351:339

DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2019.02.16>

Дяченко Наталія Павлівна,
кандидат наук з державного управління,
докторант кафедри публічної політики та
політичної аналітики Національної академії
державного управління при Президентові України
ORCID 0000-0002-4306-7665
n.diachenko@ukr.net

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація

У статті досліджуються теоретичні питання державної політики у сфері інтелектуальної діяльності. Ідентифіковано особливості механізмів державного управління у сфері інтелектуальної власності в умовах реалізації та вдосконалення публічного управління в Україні.

Мета статті. У статті поставлено за мету з'ясувати стан публічного управління у сфері інтелектуальної діяльності в Україні, ідентифікувати механізми, що забезпечують його ефективність та дослідити новітні тенденції формування публічної політики у визначеній сфері.

Наукова новизна. Державне управління в умовах динамічного розвитку потребує принципово нових, демократичних та прозорих для громадськості механізмів формування і впровадження публічної політики у сфері інтелектуальної діяльності, узгодження особливостей яких сприятиме інтенсифікації інноваційної діяльності.

У роботі визначено, що стратегічним орієнтиром розвитку державної інноваційної політики є підвищення рівня захисту об'єктів права інтелектуальної власності та створення передумов для розвитку інтелектуального, творчого, науково-технічного потенціалу нації й становлення інноваційної економіки – запоруки сталого розвитку держави.

У статті обґрунтовано підходи та розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення механізмів правового, організаційного, наукового забезпечення ефективності державної політики у сфері інтелектуальної власності в Україні.

Наголошено, що з метою забезпечення ефективності правових механізмів захисту, у тому числі немайнової культурної спадщини України, їх формування необхідно здійснювати комплексно.

Висновки. Модернізація системи державного управління у сфері інтелектуальної власності в Україні передбачає вирішення таких завдань: унормування правового забезпечення, впровадження організаційних та економічних відносин в сфері інноваційного розвитку; прискорення процесу формування ринку інтелектуальної власності; інтенсифікацію професійного зростання кадрового потенціалу, що виступає основним чинником впровадження соціально-економічних реформ, зокрема у сфері інтелектуальної діяльності тощо.

Ключові слова: публічне управління, механізми державного управління, інтелектуальна діяльність, інтелектуальна власність.

Diachenko Natalia P.,
PhD in Public Administration,
Doctoral research scholar of the Department of
Public Policy and Political Analytics
National Academy for Public Administration
under the President of Ukraine
ORCID 0000-0002-4306-7665
n.diachenko@ukr.net

PUBLIC ADMINISTRATION IN THE SPHERE OF INTELLECTUAL ACTIVITY
IN UKRAINE: CONDITION AND PROSPECTS

Abstract

The article reseaches the theoretical issues of state policy in the field of intellectual activity. The features of government mechanisms in the field of intellectual property in the context of implementation and improvement of public administration in Ukraine are identified.

The purpose of the article. The purpose of this paper is to clarify the state of public administration in the field of intellectual activity in Ukraine, identify mechanisms that ensure its effectiveness and explore new trends in the formation of public policy in this area.

Scientific novelty. Public administration in the conditions of dynamic development requires fundamentally new, democratic and transparent for the public mechanisms of formation and implementation of public policy in the field of intellectual activity, the harmonization of the features of which will contribute to the intensification of innovative activity.

The work determined that a strategic guideline for the development of state innovation policy is to increase the level of protection of intellectual property and create prerequisites for the development of the intellectual, creative, scientific and technical potential of the nation and the development of an innovative economy - the warrant of the sustainable development of the state.

The article substantiates the approaches and work out of practical recommendations of the improvement of the mechanisms of legal, organizational, scientific support for the effectiveness of state policy in the field of intellectual property in Ukraine.

It was noted that with aim to ensure the effectiveness of legal mechanisms of the protection, including the non-material cultural heritage of Ukraine, their formation should be carried out comprehensively.

Conclusions. Modernization of the public administration system in the field of intellectual property in Ukraine provides for the solution of the following tasks: normalization legal support, improvement of organizational and economic relations in the field of innovative development; accelerating the process of forming the intellectual property market; the intensification of professional growth of personnel potential, is the main factor in the implementation of socio-economic reforms, in particular in the field of intellectual activity.

Key words: public administration, mechanisms of state administration, intellectual activity, intellectual property.

Постановка проблеми. Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020» [1], схваленою Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5 з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя та виходу України на провідні позиції у світі, передбачено проведення реформи захисту інтелектуальної власності (вектор безпеки). Відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України, прийнятої постановою Верховної Ради України від 14 квітня 2016 р. № 1099-VIII з метою створення оптимальної, якісної та ефективної державної системи правової охорони інтелектуальної власності, здатної сформувати, реалізувати прозору публічну модель подолання існуючих викликів та ризиків і запропонувати дієві інструменти забезпечення ефективності сфери інтелектуальної власності, розроблена Концепція реформування державної системи правової

охорони інтелектуальної власності в Україні [2].

Аналіз наукових досліджень та публікацій. Окремі питання державного управління у сфері захисту інтелектуальної власності відображено в працях В. В. Галунько, І. П. Голосніченка, О. Д. Карпенка, О. Б. Кіреєвої, О. О. Кулініч, М. В. Паладія, Є. В. Ромата, Т. Є. Ромат, О. Д. Святоцького, А. Г. Ступнікова, В. М. Тупкало, Є. О. Харитоновна, О. І. Харитоновної, О. М. Юрченка. Водночас, за даними Міжнародного альянсу інтелектуальної власності, Україна посідає одне з перших місць в рейтингу країн, у яких найчастіше порушують права інтелектуальної власності. Це вказує на нагальну потребу модернізації механізмів державного управління у сфері інтелектуальної власності (далі – ІВ), які включають національне законодавство як сукупність правових положень, на підставі яких

будь-яка особа набуває, реалізує та захищає свої права, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної, творчої діяльності (нормативна база); державні та судові органи, наділені відповідними повноваженнями в сфері ІВ; наукові та освітні установи; громадські організації та інші структури, що беруть активну участь в реалізації державної політики у цій сфері та у вирішенні широкого кола завдань із надання правової охорони; управління реалізації та захисту прав ІВ (інституційна база); елементи та відносини, що забезпечують і підтримують на відповідному рівні функціонування системи (інфраструктура), а також користувачів цієї системи.

Мета статті. У статті поставлено за мету з'ясувати стан публічного управління у сфері інтелектуальної діяльності в Україні, ідентифікувати механізми, що забезпечують його ефективність та дослідити новітні тенденції формування публічної політики у визначеній сфері.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до Конституції України [3] (ч. 2 ст. 41) передбачено право кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної та творчої діяльності та, згідно із ч. 2 ст. 54 громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової творчості, захист інтелектуальної власності, їх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

Створення передумов для інтелектуальної та творчої діяльності, потреба забезпечення права ІВ обумовлюють необхідність удосконалення концептуальних підходів до професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, які передбачали б зміни формату та стилю у наданні управлінських послуг населенню, забезпечуючи результативність системи публічного управління.

З цією метою у квітні 2015 р. в контексті набуття чинності окремих положень Закону України «Про вищу освіту» [4] до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, було введено спеціальність 074 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» [5]. Вона передбачає підготовку професійних управлінців, які володіють комунікативними

компетенціями, здатних, приймаючи ефективні рішення, реалізовувати поставлені перед ними завдання, впроваджувати інновації, отримані в результаті інтелектуальної діяльності, управляти змінами.

Поступовий перехід України до постіндустріальної стадії суспільного розвитку, становлення засад інформаційного суспільства, в якому інтелектуальні технології, інформація, інтенсивний розвиток **інноваційної** інфраструктури посідають дедалі важливіші місця, актуалізують потребу управління інтелектуальною діяльністю та формування механізму захисту права ІВ – непорушного права особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності [6].

З метою забезпечення права ІВ, на виконання Указу Президента України від 15 грудня 1999 р. № 1573/99 «Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади» та Постанови Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2000 р. № 601 «Про утворення Державного департаменту інтелектуальної власності у складі Міністерства освіти і науки України» на базі Науково-дослідного центру патентної експертизи створене Державне підприємство «Український інститут промислової власності» [7], яке згодом було реформовано в Український інститут інтелектуальної власності [8], що здійснює дослідні випробування процесів складання, подання та експертизи електронних заявок на об'єкти права інтелектуальної власності (винаходи, корисні моделі, знаки для товарів і послуг) з накладеним електронним підписом (зокрема електронним цифровим підписом). Основними завданнями Державного підприємства «Українське агентство з авторських і суміжних прав», як гаранта захисту авторського права та інтелектуальної власності на території України [9], є :

- управління на колективній основі і захист майнових прав вітчизняних і зарубіжних авторів на території України;

- усунення порушень в галузі авторського права в переговорному або судовому порядку;

- попередження правопорушень у сфері інтелектуальної власності шляхом підвищення інформованості громадськості в галузі авторського права;

- сприяння становленню і розвитку загальної правової системи у сфері інтелекту-

альної власності та колективного управління авторськими правами в Україні.

Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності [10] (створений відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2004 р. № 984-р.) належить до сфери управління Міністерства юстиції України та уповноважений здійснювати судово-експертну діяльність у сфері інтелектуальної власності. Центр є державною спеціалізованою установою, що здійснює судово-експертну діяльність.

Державна служба інтелектуальної власності [11], створена відповідно до Указу Президента України від 8 квітня 2011 року № 436/2011, входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері інтелектуальної власності.

З метою впровадження результатів наукових досліджень, винаходів та технологій, забезпечення реалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 р. № 575-р [12] затверджено План заходів з реалізації Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015–2019 роки [13].

Указом Президента від 29.09.2017 р. № 299/2017 [14] в Україні утворено Вищий суд з питань інтелектуальної власності. Суд запрацює упродовж цього року (конкурс до Вищого суду з питань інтелектуальної власності, оголошений 30.09.2017 р., триває; другий етап конкурсного відбору суддів до цього суду розпочався у липні 2018 року; 14 січня 2019 року у Вищій кваліфікаційній комісії суддів України відбувся розгляд питання про допуск до участі у конкурсі на зайняття вакантних посад суддів Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності, оголошеному Комісією 5 жовтня 2018 року).

На нашу думку, утворення окремого вищезгаданого суду дозволить нарешті вирішити проблему розмежування юрисдикції судів у розгляді справ з питань інтелектуальної власності та забезпечить можливість застосування досвіду зарубіжної судової практики вирішення подібних спорів. Вищезгаданий суд сприятиме побудові ефективної системи захисту прав інтелектуальної власності відповідно до міжнародних стандартів. Це, у свою чергу, подолає деякі перешкоди, що

гальмували розвиток сфери ІВ та покращить інвестиційну привабливість України.

Серед переваг поглиблення спеціалізації судів з питань інтелектуальної власності також варто виокремити:

- деталізацію видів спорів, які розглядає Вищий суд інтелектуальної власності;

- конкурсний відбір суддів, який забезпечить їх високий фаховий рівень саме в сфері ІВ, зокрема шляхом надання можливості брати участь у конкурсі, крім професійних суддів зі стажем не менше 5 років, адвокатам та патентним повіреним (доцільним було б запозичення досвіду формування таких судів у Німеччині шляхом надання можливості долучитися до конкурсу людям, які відбулися як професіонали в технічних галузях);

- обмеження кількості суддів (Вища рада правосуддя погодила 30 штатних осіб) сприятиме забезпеченню єдності судової практики, а відтак – звуженню термінів розгляду справ;

- колегіальний розгляд справ, який передбачає, що навантаження розподілиться між 3-ма суддями;

- діяльність суду шляхом забезпечення правового захисту ІВ сприятиме залученню інвесторів та зростанню їх зацікавленості до діяльності в сфері інтелектуальної власності в нашій державі.

Позитивним є створення Ради з питань інтелектуальної власності як дорадчого органу при Кабінеті Міністрів, основними завданнями якої є: посилення захисту прав інтелектуальної власності в Україні, протидія «патентному троллінгу», боротьба з інтернет-піратством, легалізація програмного забезпечення в органах державної влади, організація функціонування Центрів підтримки технологій та інновацій, взаємодія з Вищим спеціалізованим судом з питань інтелектуальної власності (перше засідання відбулося 14 червня 2018 року).

Положення «Про державного інспектора з питань інтелектуальної власності» від 17 травня 2002 р. № 674 [15] регламентує його діяльність, визначає права та функціональні обов'язки стосовно державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання незалежно від форми власності вимог законодавства з питань ІВ. Проте, порушення прав у сфері ІВ, сприяючи розвитку тіньового сектору, являються гальмуючим

чинником розвитку економіки та ринку інформаційних технологій, стримують міжнародне співробітництво, а відтак – вказують на необхідність формування механізму забезпечення ефективності діяльності державних інспекторів з питань ІВ та регіональних Координаційних рад по боротьбі з порушеннями прав ІВ.

Серед комплексу механізмів публічного управління у сфері ІВ України особливої уваги потребує механізм наукового забезпечення.

На виконання Плану заходів з реалізації Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015–2019 роки [16] необхідно в навчальні програми Центрів підвищення кваліфікації державних службовців органів державної влади та посадових осіб органів місцевого самоврядування ввести курс занять з основ інноваційної політики, зокрема з основ права ІВ (Рис. 1).

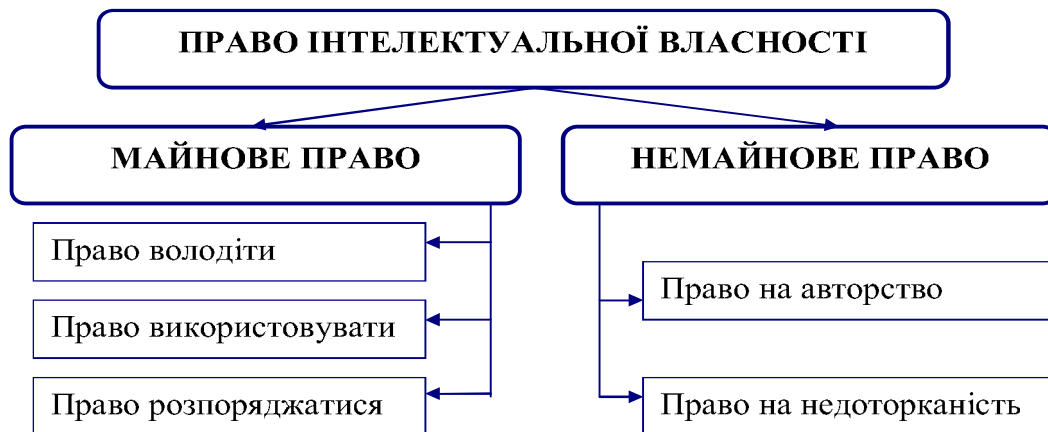

Рис. 1. Особливості права ІВ
* Джерело: [17]

Відповідно до Цивільного кодексу України об'єкти права інтелектуальної власності розподіляються на: об'єкти промислової

власності, нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності та об'єкти авторського права і суміжних прав (Рис. 2).

Рис. 2. Об'єкти права інтелектуальної власності
* Джерело: удосконалено автором на основі [18]

На наш погляд, серед об'єктів авторського права і суміжних прав доцільно виокремити об'єкти нематеріальної культурної спадщини, зокрема:

– усні традиції та форми виразу: усний фольклор, епоси, легенди, оповіді, казки, історичні перекази, героїчні сказання, історичні пісні, чумацькі пісні, билини, духовні вірші, привітання, заговори, загадки, прислів'я, приказки, ін.;

– життєвий уклад та історію українського народу, збережені в усних переказах, відображені у літературних творах минулщини, в тому числі у роботах видатних авторів (твори Т. Шевченка, І. Котляревського та ін.), висвітлені у кінострічках, телевізійних програмах чи закріплені у відповідних правових актах, зокрема в Конституції Пилипа Орлика (1710 р.), Конституції УСРР (1919 р.), Конституціях УРСР (1929 р., 1937 р., 1978 р.) тощо;

– виконавські мистецтва, у тому числі акторська гра, музикування, спів, танці, ін.

– мову, як носія нематеріальної культурної спадщини [19, с. 61].

Окрім того, оскільки дотримання норм суспільної моралі при створенні та/або використанні зображення людини наразі є вкрай актуальним [20, с. 220], всі суб'єктивні права на власні зображення фізичної особи потребують формування дієвого механізму захисту [20, с. 229].

Суб'єктами національної системи охорони ІВ є творці (автори, виконавці, винахідники), виробники фонограм, виробники відеограм, організації мовлення, суб'єкти видавничої справи, суб'єкти сфери телебачення і радіомовлення, особи, що використовують об'єкти права ІВ на законних підставах, представники у справах ІВ (патентні повірені), професійні організації у сфері інтелектуальної власності, організації колективного управління, суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності, вищі навчальні заклади, суб'єкти господарської діяльності, суб'єкти інноваційної діяльності, громадські об'єднання, діяльність яких пов'язана зі сферою інтелектуальної власності тощо (Рис. 3).

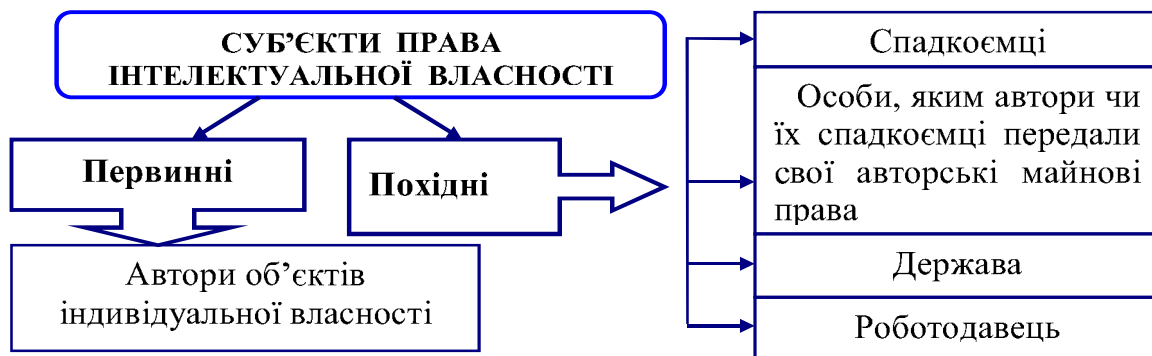

Рис.3. Суб'єкти права інтелектуальної власності

* Джерело: розроблено автором

Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020» також визначено, що Україна повинна стати державою із сильною економікою, з передовими інноваціями (вектор розвитку). З метою створення передумов для розвитку інтелектуального, творчого, науково-технічного потенціалу нації та становлення інноваційної економіки необхідно модернізувати національну систему охорони ІВ, як сукупність законодавчих, структурних та функціональних інститутів, що в комплексі та в процесі взаємодії забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері охорони ІВ.

Державна політика в інтелектуальній сфері має сприяти формуванню та запровадженню сучасної моделі інтеграції інтелектуального потенціалу нації у внутрішній та світовий ринки, враховуючи як національну специфіку процесів перетворення інтелектуального надбання в конкурентоспроможну продукцію, так і відповідний світовий досвід.

При цьому варто враховувати, що одним із чинників, що забезпечує сталий економічний розвиток, є комерціалізація права на об'єкти ІВ (Рис. 4) шляхом використання об'єктів ІВ у власній діяльності чи передачі їх від організації-розробника споживачеві.

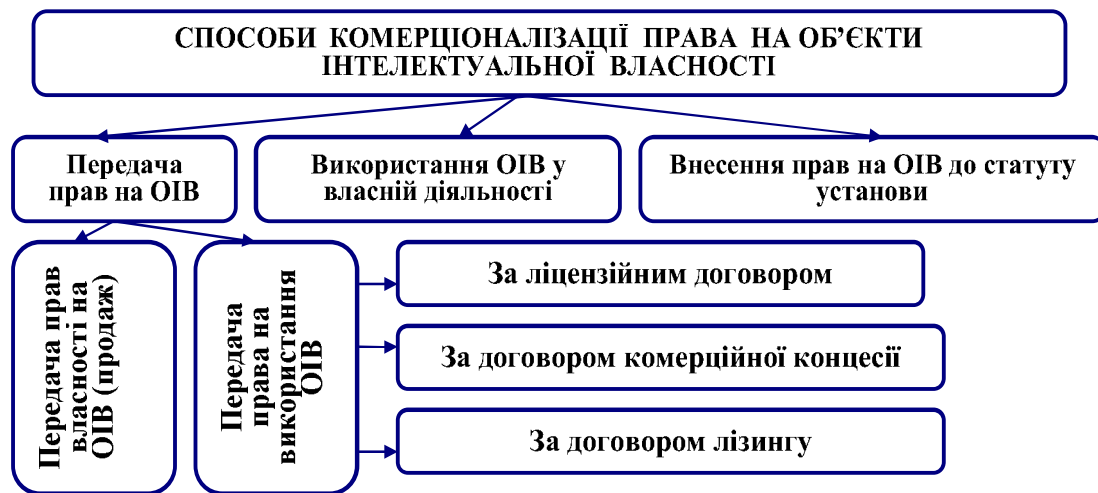

Рис. 4. Способи комерціалізації права на об'єкти інтелектуальної власності
* Джерело: [21, с. 7]

Такий процес «трансферу технологій» має бути нерозривно пов'язаний з їх маркетинг-менеджментом [22].

Використання інформації як стратегічно важливого ресурсу інноваційної діяльності в Україні, частиною якої є інтелектуальна власність, виступає потужним, невичерпним нематеріальним активом формування засад сталого державного розвитку України.

Слід звернути увагу на те, що: комерціалізація права на об'єкти ІВ передбачає появу низки конфліктів не лише економічних і соціальних, а й у сфері культурних цінностей [23, с. 4]. Зокрема, патенти, як засіб стимулювання інновацій шляхом отримання грошової винагороди [24, с. 197] та використання правових механізмів охорони та захисту прав на об'єкти ІВ, сприяючи розвитку творчого потенціалу суспільства шляхом гарантування отримання доходу від інтелектуальної, творчої діяльності, водночас є гальмуючими чинниками науково-технічного прогресу, адже перешкоджають вільному доступу до новітніх наукових інформації та досягнень, технологічних новинок. Особливо це актуально у країнах, що розвиваються, ресурси яких не дають можливості повноцінно фінансувати використання запатентованих винаходів, корисних зразків. Відповідно поширення у таких країнах набувають підробки, дешеві копії, піратське використання інтелектуальних продуктів [25, с. 33].

Саме тому стратегічним орієнтиром розвитку державної інноваційної політики є підвищення рівня захисту об'єктів права ІВ.

З цією метою необхідно започаткувати створення Єдиних інформаційних баз:

- об'єктів прав інтелектуальної власності, створених у галузі науки «Державне управління» та галузі знань «Публічне управління та адміністрування» у тому числі;

- магістерських робіт як об'єктів прав інтелектуальної власності, адже наразі після захисту роботи та їх електронні варіанти хоча і зберігаються в умовах, що виключають можливість їх втрати або плагіату, проте лише протягом п'яти років;

- об'єктів нематеріальної культурної спадщини як ідентифікаційного чинника самобутності народу, що відображає багатовіковий досвід, духовні устремління, творчі, інтелектуальні здобутки, що потребують систематизації та збереження.

Основними заходами, що сприятимуть модернізації системи державного управління у сфері ІВ, є:

- цілеспрямована підготовка кадрів для даної галузі;

- формування вітчизняних наукових шкіл;

- вивчення та збереження правової спадщини України у сфері ІВ та немайнової культурної спадщини у тому числі;

- «залучення до складу Ради юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ України також деканів та ректорів правничих шкіл, що мають ліцензований обсяг на підготовку бакалаврів права і керівників правничих наукових установ; додати Раді функції обміну й узагальнення досвіду,

вивчення і популяризації кращих практик, адаптації міжнародних стандартів і документів, вивчення і збереження правової спадщини України» [26];

– збільшення фінансування сфери захисту ІВ;

– зацікавлення мотиваційного механізму створення об'єктів права ІВ;

– підвищення правової культури суспільства тощо.

З метою створення сприятливих соціально-економічних, організаційних і правових умов для інтелектуальної, творчої діяльності, забезпечення ефективної охорони результатів цієї діяльності та об'єктів ІВ, стимулювання використання цих об'єктів у господарській та інноваційній діяльності, забезпечення захисту прав ІВ, міжнародного співробітництва у сфері ІВ, а також стимулювання розвитку інтелектуального, творчого, наукового та технологічного потенціалу держави необхідно унормувати законодавчу базу у відповідності до сучасних умов, зокрема:

– «Забезпечення політики у сфері інтелектуальної власності» додати до переліку основних завдань Кабінету Міністрів України, зазначених в пункті 3 статті 2 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» [27];

– розширити сферу дії Закону України «Про адміністративні послуги» [28], доповнивши статтю 2 положенням «здійснення державного регулювання у сфері інтелектуальної власності».

Висновок. Модернізація системи державного управління у сфері інтелектуальної власності в Україні передбачає вирішення наступних завдань: унормування правового забезпечення, впорядкування організаційних та економічних відносин в сфері інноваційного розвитку; залучення довгострокових інвестувань як для отримання наукових результатів, так і для придбання прав на об'єкти ІВ; налагодження механізму судового та позасудового захисту прав; прискорення процесу формування ринку ІВ; інтенсифікацію професійного зростання кадрового потенціалу, що виступає основним чинником впровадження соціально-економічних реформ, зокрема у сфері інтелектуальної діяльності.

Заходи щодо модернізації системи публічного управління у сфері інтелектуальної власності України необхідно здійснювати

комплексно з метою забезпечення їх ефективності.

Список використаних джерел:

1. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (Дата звернення: 12.01.2019).

2. Концепція реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249086258> (Дата звернення: 12.01.2019).

3. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30, с. 141

4. Про основи національної безпеки України: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 39. С. 351.

5. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page> (Дата звернення: 12.12.2018).

6. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248149695> (Дата звернення: 12.12.2018).

7. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (Дата звернення: 15.12.2018).

8. Про створення державного підприємства «Український Інститут промислової власності»: Наказ МОН України від 7 червня 2000 р. № 175. URL: http://www.uipv.org.ua/nakaz_monu.html (Дата звернення: 12.01.2019).

9. Український інститут інтелектуальної власності. URL: <http://www.uipv.org.ua/> (Дата звернення: 12.01.2019).

10. Українське агентство з авторських та суміжних прав. URL: <http://www.uacrr.org> (Дата звернення: 12.12.2018).

11. Про утворення Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2004 р. № 984-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984-2004-%D1%80> (Дата звернення: 12.12.2018).

12. Про затвердження Положення «Про Державну службу інтелектуальної власності України»: Указ Президента України від

8 квітня 2011 р. № 436/2011. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436/2011> (Дата звернення: 15.12.2018).

13. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015–2019 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 р. № 575-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575-2015-%D1%80> (Дата звернення: 21.12.2018).

14. Концепція реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015–2019 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2012 р. № 691-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/245605084> (Дата звернення: 12.02.2019).

15. Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності: Указ Президента від 29.09.2017 р. № 299/2017. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/299/2017> (Дата звернення: 12.02.2019).

16. Про затвердження Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності Міністерства економічного розвитку і торгівлі: постанова КМУ від 17 травня 2002 р. № 674. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-2002-%D0%BF> (Дата звернення: 12.02.2019).

17. Права інтелектуальної власності та ліцензування. URL: <http://moodle.ipk.kpi.ua/moodle/mod/resource/view.php?id=27876> (Дата звернення: 15.02.2019).

18. Злепко С. М., Тимчик І. С., Тимчик С. В. Інтелектуальна власність у науково-технічній діяльності. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/firen/8zlepko_intelektualna_vlasnist_naukovo-tehnicnij_diyalnosti/2.htm (Дата звернення: 15.02.2019).

19. Кудерська Н. І., Кудерська І. О. Нематеріальна культурна спадщина України, її об'єкти (прояви). *Європейські перспективи*. 2015. № 7. С. 59–67.

20. Кулі ніч О. О. Теоретичні проблеми реалізації та захисту права фізичної особи на власне зображення. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/7805> (Дата звернення: 15.02.2019).

21. Килимник І. І., Домбровська А. В. Конспект лекцій із навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та міжнародне право». Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 97 с.

22. Тупкало В. М. Методологічні аспекти розвитку інноваційного маркетинг-менеджменту об'єктів інтелектуальної власності. URL: <http://conf.management.fmm.kpi.ua/proc/article/view/124589/> (Дата звернення: 15.01.2019).

23. Nam H., Human R. Approach in global intellectual property regime: with case studies on the us-korea fta and the eukorea fta / Centre for Commercial Law Studies Queen Mary, University of London. 2017. URL: https://qmro.qmul.ac.uk/xmlui/bitstream/handle/123456789/36226/Nam_H_PhD_final_080318.pdf?sequence=1 (Дата звернення: 15.01.2019).

24. Dan L. Burk. Patents and the First Amendment. Washington. U. L. Rev. 197. 2018. URL: <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/walq96&div=11&id=&page> (Дата звернення: 15.01.2019).

25. Економіка інтелектуальної власності: науково-методичні матеріали для підготовки докторантів, аспірантів і магістрів за напрямом «Інтелектуальна власність». Х.: Право, 2015. 120 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12373/1/Shevchenko_2015.pdf (Дата звернення: 15.01.2019).

26. Голосніченко І. П. До питання свободи і самоврядування у сфері юридичної освіти та науки в Україні. *Право України: Юридичний журнал*. 2018. № 1. С. 251–264.

27. Про Кабінет Міністрів України: Закон України № 794-VII від 27 лютого 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18> (Дата звернення: 15.01.2019).

28. Про адміністративні послуги: Закон України № 5203-VI від 6 вересня 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (Дата звернення: 14.02.2019).

References:

1. *Stratehiya staloho rozvytku «Ukrayina – 2020»*. (2015). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (Last accessed: 12.01.2019) [in Ukrainian].

2. *Kontseptsiya reformuvannya derzhavnoyi systemy pravovoyi okhorony intelektual'noyi vlasnosti v Ukraini*. (2016). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249086258> (Last accessed: 12.01.2019) [in Ukrainian].

3. Verkhovna Rada Ukrainy. (1996). *Konstitutsiya Ukrainy. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, 30, 141 [in Ukrainian].

4. Verkhovna Rada Ukrainy. (2003). Pro osnovy natsional'noyi bezpeky Ukrayiny. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 9, 351 [in Ukrainian].

5. Verkhovna Rada Ukrainy. (2014). *Pro vyshchu osvitu*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page> (Last accessed: 12.12.2018) [in Ukrainian].

6. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2015). *Pro zatverdzhennya pereliku haluzey znan' i spetsial'nostey, za yakymy zdiysnyuyet'sya pidhotovka zdobuvachiv vyshchoyi osvity*. URL: <http://www.kmu.gov.ua/tontrol/ru/tsardnpd?dotsid=248149695> (Last accessed: 12.12.2018) [in Ukrainian].

7. Verkhovna Rada Ukrainy. (2003). *Tsyvil'nyy kodeks Ukrayiny*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (Last accessed: 15.12.2018) [in Ukrainian].

8. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2000). *Pro stvorennya derzhavnoho pidpryemstva «Ukrayins'kyi Instytut promyslovoi vlasnosti»*. URL: http://www.uipv.org/ua/nakaz_monu.html (Last accessed: 12.01.2019) [in Ukrainian].

9. Ukrayins'kyi instytut intelektual'noyi vlasnosti. URL: <http://www.uipv.org/ua/> (Last accessed: 12.01.2019) [in Ukrainian].

10. Ukrayins'ke ahentstvo z avtors'kykh ta sumizhnykh prav. URL: <http://www.uatsrr.org> (Last accessed: 12.12.2018) [in Ukrainian].

11. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2004). *Pro utvorennya Naukovo-doslidnoho tsentru sudovoyi ekspertyzy z pytan' intelektual'noyi vlasnosti*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984-2004-%D1%80> (Last accessed: 12.12.2018) [in Ukrainian].

12. Prezydent Ukrainy. (2011). *Pro zatverdzhennya Polozhennya «Pro Derzhavnu sluzhbu intelektual'noyi vlasnosti Ukrayiny»*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436/2011> (Last accessed: 15.12.2018) [in Ukrainian].

13. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2015). *Pro zatverdzhennya planu zakhodiv z realizatsiyi Kontseptsiyi reformuvannya derzhavnoyi polityky v innovatsiyiniy sferi na 2015–2019 roky*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575-2015-%D1%80> (Last accessed: 21.12.2018) [in Ukrainian].

14. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2012). *Kontseptsiya reformuvannya derzhavnoyi polityky v innovatsiyiniy sferi na 2015–2019 roky*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/245605084> (Last accessed: 12.02.2019) [in Ukrainian].

15. Prezydent Ukrainy. (2017). *Pro utvorennya Vyshchoho sudu z pytan' intelektual'noyi vlasnosti*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/299/2017> (Last accessed: 12.02.2019) [in Ukrainian].

16. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2002). *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro derzhavnoho inspektora z pytan' intelektual'noyi vlasnosti Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-2002-%D0%BF> (Last accessed: 12.02.2019) [in Ukrainian].

17. *Prava intelektual'noyi vlasnosti ta litsenzuvannya*. (2014). URL: <http://moodle.ipk.kpi.ua/moodle/mod/resource/view.php?id=27876> (Last accessed: 15.02.2019) [in Ukrainian].

18. Zlepko, S. M., Tymchyk, I. S., Tymchyk, S. V. (2010). *Intelektualna vlasnist u naukovo-tehnicnij diyalnosti*. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/firen/8zlepko_intelektualna_vlasnist_naukovo-tehnicnij_diyalnosti/2..htm (Last accessed: 15.02.2019) [in Ukrainian].

19. Kuderska, N. I., Kuderska, I. O. (2015). Nematerialna kulturna spadshchyna Ukrayiny, yiyi ob'yekty (proyavy). *Yevropeys'ki perspektyvy*, 7, 59–67 [in Ukrainian].

20. Kulinich, O. O. (2017). *Teoretychni problemy realizatsiyi ta zakhystu prava fizychnoyi osoby na vlasne zobrazhennya*. URL: <http://webtsache.googleusercontent.com/search?q=tsache:http://dspatse.onua.edu.ua/handle/11300/7805> (Last accessed: 15.02.2019) [in Ukrainian].

21. Kylymnyk, I. I., Dombrovska, A. V. (2018). *Konspekt lektsiy iz navchalnoyi dystsypliny «Intelektualna vlasnist ta mizhnarodne pravo»*. Kharkiv: KhNUMH im. O. M. Beketova [in Ukrainian].

22. Tupkalo, V. M. (2018). *Metodolohichni aspekty rozvytku innovatsiynoho marketingh-menedzhmentu ob'yektiv intelektual'noyi vlasnosti*. URL: <http://tsonf.management.fmm.kpi.ua/protts/artitsle/view/124589/> (Last accessed: 15.01.2019) [in Ukrainian].

23. Nam, H., Human, R. (2017). *Approach in global intellectual property regime: with case studies on the us-korea fta and the eukorea fta*. Tsentre for Tsommertsial Law Studies Queen Mary, University of London. URL: https://qmro.qmul.ac.uk/xmlui/bitstream/handle/123456789/36226/Nam_H_PhD_fi

nal_080318.pdf?sequence=1 (Last accessed: 15.01.2019).

24. Dan, L. Burk (2018). *Patents and the First Amendment*. Washington. U. L. Rev. 197. URL: <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/walq96&div=11&id=&page> (Last accessed: 15.01.2019).

25. *Ekonomika intelektualnoyi vlasnosti: nauково-metodychni materialy dlya pidhotovky doktorantiv, aspirantiv i mahistriv za napryamom «Intelektualna vlasnist»*. (2015). URL: http://dspatse.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12373/1/Shevchenko_2015.pdf (Last accessed: 15.01.2019) [in

Ukrainian].

26. Holosnichenko, I. P. (2018). Do pytannya svobody i samovryaduvannya u sferi yurydychnoyi osvity ta nauky v Ukraini. *Pravo Ukrainy: Yurydychnyy zhurnal*, 1, 251–264 [in Ukrainian].

27. Verkhovna Rada Ukrainy. (2014). *Pro Kabinet Ministriv Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18> (Last accessed: 15.01.2019) [in Ukrainian].

28. Verkhovna Rada Ukrainy. (2012). *Pro administrativni posluhy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (Last accessed: 14.02.2019) [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 26 лютого 2019 р.